

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 240—
za pol leta K 120—

V upravi stane mesečno K 18—

NOVIČAS

Gredništvo in upravitelstvo v Koparju: ul. Stea 6 — telefon
gredništvo: šte. 50 — telefon
— upravitelstvo: šte. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 60—
za en mesec K 20—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 1.40

Izven ožje domovine.

V starih razmerah pred vojsko je šlo mnogo slovenskih deklet iskati dela in službe v vsa večja avstrijska mesta. Ko se je zemljevid Srednje Evrope spremenil, so se znala slovenska dekleta prva prilagoditi novim razmeram in so kmalu začela iskati zaslužka po večjih mestih Jugoslavije. V Splitu, Sarajevu, Zagrebu, Zemunu najdemo veliko število slovenskih deklet. Posebno pa seveda v Beogradu, kjer so si slovenska dekleta pridobila glas pridnih, inteligentnih, zanesljivih in za čistočo ter red zavzetih služkinj.

V zadnjem »Bogoljubu« št. 2 je izšel članek »Življenje slovenskih deklet v Beogradu«, ki nas je ravno pobudil, da napišemo teh par vrstic. Soglašamo z izvajanjem »Bogoljuba«! Toda zdi se nam potrebno, da se ne ožiramo samo na Beograd, ampak tudi na druga mesta. Ker imamo z Beogradom največ stika, zato je umevno, da so nam tamkajšnje razmere najbolj znane. A potreba organizacije za slovenska dekleta je tudi po drugih jugoslovanskih mestih. »Bogoljubov« članek nasvetuje, da se ustanavljajo po neslovenskih mestih ženski odbori za zaščito deklet. Ker je list nabožen, razumemo, da mu je moralna plat teh naših ljudi najbolj pri srcu. Naše mišljenje pa je, da bi trebalo ustanoviti organizacije s širjim namenom. Naj bi se ustanovile za slovenska dekleta v službah izven ožje domovine strokovne organizacije, ki bi ne smeje izključevati tudi naloge, ki so »Bogoljubovemu« člankarju pred očmi, nego bi jo morale izrecno sprejeti med namene svojega delovanja.

Materialne razmere ženskih služkinj so po izvensloven. krajih mnogo bolj neurejene nego pri nas in socialne zakonodaje manjka v tem oziru popolnoma. Strokovna organizacija pripušta tudi možnost hitreje in obširnejše rasti nego izključno religiozna organizacija. Združenje strokovnih organizacij bi ustvarilo tudi možnost, da se dobi tesnejša vez med domovino in novimi kraji ter tudi vpogled v delavske razmere in potrebe novih krajev. Strokovna zveza bi morala obenem, da bi mogla izvrševati v polni meri svoje socialne in moralne zadatke, imeti tudi svojo posredovalnico za službo.

Ne samo veliko socialno, ampak tudi veliko karitativno delo bi pomenilo, ako bi hotel kdo položiti kamen strokovni organizaciji slovenskih deklet, ki iščejo služb v tujih krajih. Pri veliki inteligenci slovenskih deklet smemo biti prepričani, da bodo dekleta sama, kakor hitro jim je zgrajba strokovne organizacije postavljena, jo znala sama dalje voditi in popolnjevati.

Nemška stranka v Jugoslaviji.

V informacijo naši javnosti prinašamo naslednji članek, ki podaja vsebino programa snujoče se nemške stranke v naši državi.

Dne 29. jan. je objavil pripravljeni odbor za ustanovitev enotne nemške stranke v državi SHS oklic na vse nemško prebivalstvo v Jugoslaviji, iz katerega posnemamo sledeče:

»Nemška stranka bo stela na temelju brezpogojne zvestobe Najvišji Dinastiji in po njej ustanovljenemu kraljevstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev.« Ker hoče nemško ljudstvo z vsemi svojimi silami sodelovati, da se država povzdigne, zato pa zahteva tudi svojih političnih pravic, tembolj ker nosi tudi vsa javna bremena. Izgovor na nje ni opcijska pravica je ničev, ker opcijska pravica se ni opcijska dolžnost, drugič je opcijski rok sploh že potekel, tretjič pa je bilo že izpočetka jasno, da bodo Nemci v Jugoslaviji ostali zvesti domovinskim tlom. Nemški narod zahteva brezpogojno aktivno in pasivno volilno pravico za narodno skupščino in občine kakor tudi pravico združevanja, ki se je dozdaj jemala.

Glede agrarne reforme protestira nemško ljudstvo, da se zemlje potrebno nemško prebivalstvo od nje načeloma izključuje, da se nemška posest brez vsake odškodnine prosto odvzema in to celo neposredno pred žetvijo, dasi se potem zahteva tudi v teh slučajih vplačanje davščine. Sploh se ima agrarna reforma postaviti na zakonita tla

in voditi s socialnih in zemljiško-reformnih vidikov, ne pa kakor danes s političnih in strankarskih. Čisto nedopustno je, da se s premoženjem državljanov in društev postopa kakor bi bil plen, odvzet sovražniku.

Nadalje zahtevajo nemški državljani SHS, da se, nedotikač se principa državnega jezika, zakonito zagotovi obseg veljavnosti nemškega jezika v javni upravi, kjer gre za občevarje nemškega prebivalstva z oblastmi, tam, kjer je to po dejanskih razmerah potrebno. Ravnotako se zahteva pravo, da se nemška mladina šolaj v materinem jeziku ne samo v ljudskih šolah, nego da se ji tudi da možnost srednje, učiteljske in strokovne izobrazbe na podlagi materinščine, pri čemer se samoposebi razume, da se nihče ne brani učiti se državnega jezika in pokoriti se državljanjski vzgoji.

Jugoslovanski komunistični poslanec zastopnik sovjetske Rusije v Genov?

Beograd, 8. februarja. (Izv.) V ministru za zunanje zadeve se vrše posvetovanja glede povabila češke in rumunske vlade na konferenco članov male antante, ki naj bi se vršila v Beogradu. Na konferenci naj bi se dosegel sporazum glede skupnega nastopa male antante na gospodarski konferenci v Genovi. Povod temu predstanku je predvsem udeležba Rusije na genovski konferenci. V Beogradu se namreč z gotovostjo domneva, da se udeležijo konference v Genovi kot sovjetski delegat tudi dr. Sima Marković, predsednik parlamentarnega kluba komunističnih poslancev. Zato se mora beograjska vlada sporazumeti, kakšno stališče bo zavzela. V tukajšnjih diplomatskih krogih upajo, da se bosta češka in rumunska vlada odzvali vabilu in poslali svoje zastopnike v Beograd, vendar pa je precej dvomljivo, da bi posebno češka vlada napram delegatom

Na gospodarskem polju naglašala nemška stranka potrebo ozdravljenja transporta, zlasti pa se obrača proti samovoljnemu pobiranju davkov, ki se razpisujejo prosto na podlagi naredb, kakor tudi proti njihovi porazdelitvi. Nužno se zahteva vendar enkrat enotna davčna zakonodaja za vso državo. Vojna posojila se imajo izplačati, ker to zahteva socialna pravičnost kakor tudi državni kredit ter gospodarska konsolidacija naše domovine.

Ena najvažnejših nalog vseh državljanov pa je, da pobijejo korupcijo na vseh poljih javnega življenja.

Podpisani so: dr. Karl Erling, advokat, dr. Wendelin Müller, zdravnik, Franz Moser, podžupan, Samuel Schumacher, župnik, dr. Hans Moser, advokat, Ludovik Wittmann, mlinar.

sovjetske Rusije zavzela stališče, ki bi bilo po volji naše vlade.

Beograd, 8. februarja. (Izv.) Ministrstvo policije je dobilo iz Dunaja od »zaupnikov« poročilo, da je prispel na Dunaj komunistični poslanec Kosta Novaković. — Kakor znano, je poslanec Novaković konec januarja pobegnil z napačnim potnim listom v Avstrijo, a je bil na Jesenicah aretiran. Ko ga je policijski komisar spremljal v Beograd, se mu je v Zagrebu posrečilo pobegniti in je sedaj na Dunaju.

Varšava, 7. februarja. (Izv.) Iz Moskve poročajo: Sovjetski delegati na gospodarski konferenci v Genovi so dobili nalog, da kategorično odklonijo plačevanje predvojnih dolgov. Ta sklep utemeljuje boljševiška vlada s tem, da je zapadni imperializem spravil sovjetsko Rusijo na rob propada.

Radiceva spomenica genovski konferenci.

Beograd, 8. februarja. (Izv.) Kakor doznajajo, je sestavljen Hrvatski Blok spomenice: »Vloga Hrvatske v gospodarski in politični konsolidaciji Evrope.« Ta spomenica je namenjena zastopnikom držav na konferenci v Genovi in javnemu miš-

ljenju civilizirane Evrope. Spomenica je bila sestavljena na 14. seji Hrvatske republikanske seljačke stranke in na tretji seji Hrvatskega bloka, ki se je vršila dne 14. januarja.

Reka v rokah Italije.

Beograd, 8. febr. (Izv.) S Sušaka se poroča, da namerava vlada samostojne reške države glasom člana 2. dogovora glede posojila Italije Reki, oddati vso državno posest v eksploatacijo Italijanom.

Beograd, 8. febr. (Izv.) Iz Splita so prišle vesti, ki so tukajšnje kroge zelo vznemirile. Predsednik reške vlade Zanella je sklenil z bivšim italijanskim pred-

sednikom Bonomijem pogodbo glede posojila Italije Reki. Kot garancijo za to posojilo je reška vlada zastavila vso svojo državno posest v eksploatacijo Italiji. S tem hočejo izročiti Reko in luko Baroš popolnoma v posest Italije. Jugoslovanska stranka na Reki je sklenila pozvati našo vlado, da to kupčijo kot drugi suvereni zaščitnik reške države prepreči.

Veliki snežni zamei v Bosni, Hercegovini in na Hrvatskem.

Sarajevo, 7. febr. (Izv.) Velikanski snežni metež je onemogočil promet na vseh progah, telefonske in brzojavne žice so potrgane, Sarajevo je popolnoma odrezano od ostalega sveta, edino zveza z Zagrebom se s težavo vzdržuje. Tekom današnjega dne ni niti odšel niti prišel v Sarajevo noben vlak. Vlak, ki bi moral priti snoči ob 5. uri je običal v bližini Medvedjega.

Beograd, 7. febr. (Izv.) Snoči je mostarski vlak običal v snegu na Ivan-planini. Popotniki so morali ostati celo noč v nezakurjenih vlakih in šele zjutraj so odšli peš po velikem snegu na precej oddaljeno postajo Ivan-planina. Poslan je bil pomožni vlak, ki pa ni mogel prispeti na mesto. Zato so poslali hrano na konjih.

Sarajevo, 7. febr. (Izv.) Brodski brzojavni vlak je običal v snegu med postajama Žepče—Želeče. Potniki so odšli peš do postaje, kjer se nahaja samo ena gostilna. Dalje je po progi običalo še kakih 10 to-

vornih vlakov. Po dosedanjih poročilih ni bilo človeških žrtev.

Zagreb, 7. februarja. (Izv.) V noči od nedelje na ponedeljek in ves včerajšnji dan je v Zagrebu in okolici snežilo. Zapadlo je toliko snega, da je nastala občutna ovira v prometu. Zagrebške ulice in trgi so polni snega, kar tvori veliko oviro za počestni promet. Vlaki so imeli včeraj in danes ogromno zamudo. Sinočnji beograjski vlak je imel zamude treh ur. Nastal je tudi snežni metež in vihar, vsled česar trpijo brzojavne in telefonske zveze, ki so ponekod pretrgane. Po poročilih, ki jih je prejel ravateljstvo državnih železnic v Zagrebu, je na nekaterih progah promet ustavljen zaradi velikega snega. Zaradi tega je železniško ravateljstvo odredilo, da se do nadaljnjega ustavi tovrstni in osebni promet na progah Ogulin-Baker in Ogulin-Gospić. Vsled tega je začasno ustavljen tudi poštni promet na teh progah.

JUGOSLOVANSKA NOTA AVSTRIJI.

Beograd, 8. februarja. (Izv.) Beograjska »Tribuna« poroča iz zanesljivega vira, da namerava naša vlada v kratkem izročiti avstrijski vladi noto, v kateri jo

opozarja na defistično in naši državi sovražno nastopanje in delovanje raznih beguncev in izseljenikov na Dunaju in drugih avstrijskih mestih. Nota bo sestavljena v prijateljskem tonu.

Pij XI.

Rim, 7. febr. Danes se je vršila v sikstinski kapeli tretja poklonitev kardinalskega zbora novemu papežu. Kronanje se vrši v nedeljo v cerkvi sv. Petra.

Pij XI. je potrdil v službi dosedanega državnega tajnika kardinala Gasparija in pridržal v službi tudi vse ostalo osebje vatikanskega državnega tajništva.

Zakasneli ameriški kardinali dospevajo šele sedaj.

Nov spor med Bolgari in Grki.

Koncentracija čet ob meji.

Beograd, 7. febr. Po današnjih poročilih se pripravlja med Grško in Bolgarijo resen spopad. Bolgarska se druži s turškimi kemalisti in macedonskimi ustaši, da napade grško ozemlje. Vesti, da namerava Bolgarska napasti Macedonijo, so najbrže brez podlage, ker se mora Bolgarija držati določil neuillskega miru, pa tudi sicer je za obrambo Macedonije od naše strani poskrbljeno vse potrebno.

Atene, 7. febr. Po zadnjih poročilih je Bolgarija mobilizirala proti Grški več topniških polkov, kar pomenja kršitev neuillske mirovne pogodbe. Topništvo je dirigirano v Tracijo in Macedonijo, kjer se opazajo pomembna gibanja komitašev in kemalistov.

Rim, 7. febr. Poroča se, da je v očigled dogodkov na bolgarski strani tudi Grška poslala na mejo več vojaških edinic. Do sedaj so razorožili nekaj bolgarskih komitašev, ki so prekoračili mejo. — (Kdo neki ima zopet interes na tem, da se pričenjajo nove zmede tam doli?)

Nova italijanska vlada.

Rim, 7. febr. Danes je prejel predsednik parlamenta de Nikola od krone nalog, da sestavi vlado. De Nikola se je začel takoj pogajati s strankami. V političnih krogih prevladuje mnenje, da stvorijo novo vlado skoro gotovo socialisti, ljudska stranka in reformisti (Bonomi).

Lloyd George — odstopi?

London, 7. febr. Danes je bilo s prestolnim govorom odprto zasedanje angleške zbornice. Kralj je v svojem govoru pozdravil sporazum v Washingtonu med vesilami, ki bo pospešil razoroženje in sprjaznil Ameriko, Anglijo in Japonsko, dotaknil se je nemški aspiracij in vzhodnega vprašanja, obširneje pa se je pečal s problemom brezposelnosti in je naglasil, da leži največ rešitve v odpravi mednarodnih gospodarskih rivalitet, kar bo rešila genovska konferenca.

London, 7. febr. V tukajšnjih političnih krogih trdijo, da Lord George ne bo razpustil sp. zbornice in razpisal volitve, marveč bo odstopil in se umaknil iz pol. življenja, ali pa bo grupiral novo koalicijo in kasne e spet prišel za državno krmilo. Sodi, da bo Georgeju sledil lord Chamberlain.

Bratova tajnost.

Povest iz irske zgodovine. Prevel M. R. (Dalje.)

Ko je bil Hugo Peacock zvedel, da bodo pri Mary O'Flaherty bdeli, kakor je tudi pri nas se dandanes navada, je hitel v mesto oblastem naznaniti:

»Stara čarovnica iz Fenirske jame bo zraven,« je rekel, »in z njo pridejo tudi Fenirci. To je ugodna priložnost jih ujeti. Potrebnoval bi nekaj orožnikov, in zagotovim vas, da se ne vrnemo brez plena.«

Dobil jih je in bil je vesel, meneč, da se mu bo dobro izplačalo. Zdaj je lazil okoli in čakal na ugoden trenutek, da napade v hiši zbrane ljudi.

Ravno so se odločili, da odidejo, že so se odprla vrata in pred njimi so stali orožniki s puškami in na njih so se svetili dolgi nasajeni bajoneti. A preden so mogli kaj spregovoriti, že so padle po njih strelnice, kozarci, pa tudi palice so opravile svoje, da so se ti prestrašeni odmaknili in zbežali.

Razdelitev države.

Belgrad, 7. febr. Pododbor, ki mu je zakonodajni odbor poveril nalogo, da izdela načrt za upravno razdelitev države, šteje 11 članov. Jugoslovanski klub ima v njem dr. Dubilić in kot njegovega namestnika dr. Hohnjeca. Pododbor mora svojo nalogo izvršiti v 12 dneh ter je imel danes svojo prvo sejo. Dr. Dubilić je na nje, podal izjavo, v kateri je protestiral, da se hoče o tako važnem vprašanju odločiti kar preko koljena v nekem pododboru, dočim gre odločba parlamentu. Posl. Kristan se je izjavil za nujno rešitev. Pododbor je nato izvolil poročevalce: Lubo Jovanovića za upravno razdelitev, Kosta Timotejevića za samoupravo in Mićana Simonovića za občinsko upravo. Pododbor ima danes zopet sejo.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zürich, 8. febr. (Izv.) Budimpešta 0.79, Berlin 2.55, Italija 21.40, London 22.24, Newyork 512, Pariz 43.25, Praga 9.72, Dunaj 0.17, avstr. krone 0.08, Zagreb 1.65, Varšava 0.16, Holandsko 191.

Zagreb, 8. febr. (Izv.) Budimpešta 47, Berlin 151—153, Italija 14.30, London 1318, Newyork 301, Pariz 25.75—25.90, Praga 575—576, Dunaj 3.78, Zürich 59 do 60.

Dunaj, 8. febr. (Izv.) Na današnji predborzi notira deviza Zagreb 27.

Politični dogodki.

+ Odkrito. Glede na čenče, ki jih demokratski listi trosijo naprej o novem papežu in ki tudi na marsikatero sicer dobro dušico nekoliko vplivajo, treba reči brez kakšnih obzirov to-le: Novi papež je velik prijatelj italijanske ljudske stranke in ravno to je, kar nas najbolj veseli. Sveti oče se je kot kardinal udeleževal vsega krščanskega političnega ljudskega gibanja, pomagal, da dobi svoje znanstveno središče v Milanu in spada med tiste, ki upajo, da bodo prav iz katoliške univerze v Milanu izšle plodovite iniciative za krščanski ljudski pokret po vsem svetu. Pij XI. pozna vse potrebe modernega časa in socialnih zahtev; to nas še posebej navdaja s čustvi hvaležnosti napram božji previdnosti, ki je dala Benediktu XV. najvrednejšega naslednika. Sveti Oče je velik prijatelj kardinala Merciera, na drugi strani pa pozna dobro nemški jezik, nemške težave in politično organizacijo nemških katoličanih. V teku triletnje nunciature na Poljskem je pokazal res neobičajni diplomatični takt, ker je prišel na Poljsko, ko so tam še imele centralne države prvo besedo, in je potem preživel dobo, ko se je Poljska tega vpliva osvobodila in postala neodvisna, ne da bi se količkaj omajalo njegovo stališče. Da Pij XI. hoče ustanoviti bolj prijateljsko razmerje do Italije, to je popolnoma prav. On je to 1. 1921 kot kardinal v Milanu sam povedal. Dejal je: »Italijani bi morali pomisliti, da bi naša dežela le neizmerno pridobila na ugledu in pomenu, ako bi vpoštevala, kaj je dolžna internacionalnemu in nadnacional-

nemu značaju papeštva, v katerem katolici vsega sveta vidijo nadnaravno ustanovo.« — To je vendar jasno kot beli dan in katolici morejo le s pomilovanjem gledati na pisanje slovenskih listov, ki iz sovraštva do katoličanstva zopet vrtijo slovensko nacionalistično lajno. Naj bi enkrat, kdor ni zadovoljen z Rimom, šel, saj ga nihče ne drži!

+ Orežniška nasilja v djakovski okolici. Demokratski »Jug« v Osijeku je skušal izpodbiti poročilo »Hrvatske Obrane« o brutalnih nasiljih orežnikov v djakovski okolici. »Hrvatska Obrana« odgovarja na to z novimi podrobnostmi o teh sramotnih dogodkih. Tako so orežniki kmete, ki so jih brez upravičenega razloga aretirali, štiri dni držali na svoji postaji v Vrhpolju. Ves ta čas so jih imeli zvezane, niso jim dali niti vode in jim niso dovolili, da bi se odstranili po nujni potrebi.

+ Mala entente in genovska konferenca. Zunanji minister Ninčić je izjavil naspretno dopisniku agencije »Havas«, da bodo države male entente: Jugoslavija, Češkoslovaška in Rumunija nastopale na genovski konferenci popolnoma soglasno. Kar tiče mirovnih pogodb, se jugoslovansko stališče popolnoma krija s francosko zahtevo, da morajo te pogodbe ostati nedotaknjene in se morajo izpolniti. Ta namen ima tudi pravkar sklenjena vojaška konvencija z Rumunijo. Ogrska svoje razorožitve še vedno ni izvršila ter je pričakovati spomladaj novih njenih splet. Zato moramo biti še vedno na vse pripravljene.

+ Demokrati za revizijo ustave. Iz Belgrada poročajo, da se tudi med demokrati spornava potreba po reviziji ustave. Zlati se za to miče zavzema poslanec dr. Sečurov.

Dnevni dogodki.

— Nujno prosimo vse one, ki so dobili »Socialno Misl« na ogled, pa je še niso vrnili, dasi je morebiti ne mislijo naročiti, naj jo vsaj zdaj za gotovo vrnejo, ker se oglašajo vsak dan drugi naročniki, katerim pa ne moremo s 1. številko postreči, ker nam je seveda pošla. Kdor nam številke ne vrne, če je ne naroči, nam spriče sedanjih stroškov za nalog povzroča občutno gmočno škodo, česar pač nihče ne namerava! Upravištvu »Socialne Misli«.

— Škod SLS v Mariboru. Iz Maribora poročajo: V ponedeljek 6. t. m. zvečer ob 8. uri se je vršil v dvorani JSZ mesečni škod SLS. Na shodu, ki je bil dobro obiskan, sta poročala občin, svetnik tov. A. Kreppek in narodni poslanec F. Žebot. Shodu je predsedoval dr. J. Leskovar.

— Večjavnost 5 dinarskih bankovcev. Po odredbi generalnega inspektorata finančnega ministristva morajo vse državne blagajnice in vsi poštni uradi sprejemati novčance državne izdaje po pet dinarjev ali 20 kron do vključno 5. maja 1922. Srečete novčance se ne bodo dajale več v promet.

— Socialpatriotični dohodki. Iz Maribora: Masne dohodke mora imeti socialnodemokratski tajnik in, kakor se rad naziva, zastopnik ubogega delavnega ljudstva,

g. Lože Slanovec. Kupil je v družbi z demokratskim advokatom dr. Irgoličem v Mariboru, vl. št. 21 Koroška vrata, žago z vsemi gospodarskimi poslopji za 2.000.000 K. Socialistični voditelji bogatijo, delajo milijonske dobičke, postajajo industrijci, akcionerji, delavstvo pa puste stradati in pomankanje trpeti.

— Iz Golnika pri Trzinu. Tukaj se je stavbinsko delo skoraj popolnoma ustavilo. Zidarji kakor tudi drugi delavci so delali do konca meseca januarja. Veliko jim je bilo olajšano s tem, da so nekaj zaslužili. — Z novim letom je nastopil tu zdravnik g. dr. Haus, sin bivšega avstrijskega admiralja. Popolnoma še ni urejeno, ker še ni stavba gotova. Govori se pa, da bode splošno stranke sprejemal. S tem bo tu veliko pomaganega okolici ker imajo na vse strani daleč ob potrebi kam iti po zdravnika.

— Kako postopajo z našimi fanti! Naš vojak piše iz Zajččara sledečo karto: Dragi mi! — — — in Vam naznanjam, da mi gre tukaj zelo slabo, ker počno z nami vse, le da še ne sekajo na nas. Naženo nas, da moramo nositi vodo v žlicah in skakati daleč bosi po snegu tako, da imam vse noge zmrznjene, roke pa kar zabuhle. Zima je hujša kot pri vas. Če imaš mokre roke, jo v hipu prevleče ledena skorja. Postelja je taka, da je v slaminah slama vsa zmrznjena. Ko zjutraj vstanem, je moje perilo zmrznjeno, ker smo tlačili mokro in gnilo slamo v slaminice. Pa eno leto bomo že prebili! — Itd. — To je torej življenje! To je za zdravje naših fantov, ki bodo prinesli od vojakov jetiko! Pismo smo odtopili Jugoslovanskemu klubu, vojni minister pa ne bo ukrenil ničesar. Na veke pa to ne more trajati!

— Rudarska stavka na Češkoslovaškem. Pogačanja med zastopniki rudarjev in podjetnikov še niso dovedla do uspeha ter se nadaljujejo. Komunisti so se na svoem shodu v Pragi dne 5. t. m. izrekli za to, da se proglašajo splošna stavka v celi državi.

Ljubljanski dogodki.

Ij Ljudsko zdravje. Na Rakovniku predava v četrtek dne 9. t. m. ob pol 9. uri zvečer g. dr. Breclj o nalezljivih boleznih in o španski.

Ij Zglaševanje rojstnih letnikov 1902 in 1904. Mladenci, rojeni leta 1902, pridejo letos, najbrže meseca julija, k prvemu naboru, mladeniči, rojeni leta 1904, pa so stopili s 1. januarjem t. l. v vojaško dolžnost. Prvim se je zgledati do 28. februarja, drugim pa do 28. februarja t. l. v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu. Več je razvidno iz razglašene mestnega magistrata.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ana Pirih, bivša strežnica, 78 let. — Angela Brinovec, služkinja, 21 let. — Helena Šilinger, žena elektrotehnika, 25 let. — Emilija Polšer, šivilja, 72 let. — Fran Škerle, strojevodja in posestnik, 53 let. — Avgust Götlicher, strugar, 60 let. — Fran Grajzar, zidarski pomočnik, 43 let. — Andrej Pavličič, brivski pomočnik, 33 let. — Marjan Pajk, knjigovezov sin, 10 mesecev. — Josip Poljan, pekovski pomočnik, 52 let.

bilo žita in krompir je segnil. Nabirali smo po polju raznovrstna zelišča in kdor je imel kaj repe, se je čutil izredno srečnega. Svet je grešen, zato nas Bog kaznuje z lakoto.

Meggy je vzdihnila. Vedela je predbro, v kakšnem uboštvo se nahaja borna koč. Kakor je pridno predla in se je kup lepe preje kpicil, vendar ji je to le malo prineslo. Več svojih prejšnjih odjemalcev je že zgubila, le malo jih še ima in še ti imajo vedno kak izgovor. Seveda, draginja narašča, treba je paziti na vsak novič, ker se ne ve, kakšno bo leto. Tudi ona je štedila. Kosilo je bilo vedno siromasnejše, kruh je zginit in mize in se pokazal le ob gotovem času in še takrat samo za staro mater, sama je jedla trikrat na dan sam krompir, da kruha ne je, je pred starko skrbno skrivala, kajti stara Bell bi rajši lakoto umrla, da bi le njena ljubljena Meggy ne trpela gladi.

Dnevi so potekali, prihajala je skrb in uboštvo v deželo, posebno pa v kočo mlade predice.

(Dalje.)

— Draga Likovič, gojenka učiteljica, 17 let.

Ij Nečloveška socialna skrb. V »Slovenčevem« uredništvu sta se le dni oglašila dva slepa invalida iz zavoda za slepce. Povedala sta neverjetne stvari, kako se v zavodu postopa z ubogimi slepci. Hrana je skrajno slaba, ko so se pa slepci vsled tega pritožili, jih je upravitelj Simončič pustil dva dni brez vsake hrane. Sedaj jim pa zopet dajejo skrajno slabo hrano. Tako nečloveško izvrševanje socialne skrbi je pač največje obsodbe vredno. Kdor je v to poklican, naj poskrbi, da se temu škandalu napravi konec.

Ij Kdor hitro da, dvakrat da. Neki ljubljanski zavod je dal vsem svojim uslužbenecem brezobrestna posojila, da si morejo pred še večjo draginjo nakupiti na potrebnih živilih. Tu pač velja geslo: Kdor hitro da, dvakrat da, kajti sedaj taka pomoč v resnici nekaj zaleže, dočim bo morebitno zvišanje plač čez kak mesec kakor kaplja vode na vroče železo. Prav bi bilo, da bi tudi ostala podjetja posnemala gornji zgled.

Naša društva.

d V Prosveti frančiškanske župnije ima danes, v torek ob 8. uri zvečer v običajnih prostorih predavanje o zanimivem predmetu pred. g. p. dr. Angelik Tominc. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Dolarski princ pred sodiščem.

Včeraj popoldne se je nadaljevalo z zasliševanjem prič. Bilo je zaslišanih več poštinih uradnikov o razmerah na pošti in o mnem, ki so ga imeli o obtožbah ter več drugih prič, ki niso izpovedale ničesar bistvenega. Prečitani so bili dokumenti nanašajoči se na generala obtožencev ter množična pisma iz Amerike, v katerih se pritožujejo, da ne bodo več pošiljali denarja, ki ga s težkim delom zaslužijo, da bi ga drugi na lahek način zapravljali in porivali, kakor je bila razprava prekinjena ob pol 9. uri zvečer.

Danes se je pričela razprava ob triletni na 9. Dva dni trajajoče dokazovanje in zaključeno: bilo je izčrpano obširno, zagovorniki so zato stavili le še nekaj predgovorov bolj iz advokatske navade, kakor da bi bilo potrebno. Zato je pričel že triletni na 9. uro staviti in utemeljevati svoje predloge pri državnem pravdniku Dominicu, kateri je v svojem govoru poudarjal: »Likvidirali smo pošteno afero ali afero dolarskih princov. Če se ne motim, je današnja razprava prvo bliskanje v obziru javnosti, katere zahteva, da se v naši javni si ozdravi, kar ni zdravega. V duhu je zasledovala razpravo vsa naša javnost, a tudi ameriška: zanimajo se za njo tisti nešči siromaki v ameriških rudokopih, kamnelomih in na farmah, kateri so svojim siromakom doma pošiljali dolarje. Razprava je ugotovila strašne reči. Ker so odustili 350 uradnikov, so morali pobrati vse, kar so dobili in pokazalo se je, da je množice služiti brez morale in vesti ni mogoče nikjer izhizati. Razprava je dokazala, da so bili vsi današnji uradniki brez vesti, kateri življenja niso smatrali za delo, marveč za uživanje. Urad jim ni bil prostor za delo, marveč jim je bil filijalka krčme in še več kot krčma, ker so v uradu oimanevali tudi čez nočinsko uro, ko se v krčmi ni smelo več piti. Današnji tatovi tudi niso krčili iz potrebe, marveč iz veselja do lumnjenja, zapravljania in iz želje do — — — žensk. Kradli so za vino, za butelike in za ženske. »Huiše kakor v krčmi se je bilo v uradu!« je rekel obtoženi Prosen. Dolarje, katere so ukradli revežem, so porabili, da so lumnali, delali izete v Domžale, na Bled, Jesenice in na komunistični shod v Celie. Denar, katerega je poslalo uboštvu iz Amerike svojim bednim sveticem, so porabili skozi oro. Pokazalo se je tudi, da tudi nekaj starejših dosodov na pošti ni bilo na vrhuncu svoje dolžnosti, ker so bili z njimi, plesali z molčali, padali na stonice in jim vile prodejali. Taki kontrolni ordani splašajo tudi na klon, na katero jih sicer jaz ne morem postaviti, toda unam, da bo poštena urava z žezro mello odstranila vs smrad iz svojih uradov. Razprava je tudi nekaj drugega dokazala, da niso bila utemeljena tista namizavanja, kakor da bi bila direkcija soudeležena pri delarjih ali da bi bila poskušala naložiti preiskavo. Možen priča ni niti namiznita tozadevno na kak krivdo direkcije. Pri državnem pravdniku se je nato porobno pečal z uspehi razprave in je zahteval, naj se uporabi zakon proti vsem obtožencem. Za prvim državnim pravdnikom so govorili dr. Svigelj za Banovca in Hribarja, dr. Tekavčič za Jena, dr. Krivic za Arzelina, dr. Puc za Favettina, dr. Kralj za Prosenca, dr. Fetič za Klamernia, dr. Ivo Tavčar ml. za Šako in dr. Jelenc za Rapotca. Sodba se bo še danes razglasila.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomplna banka

ustanovljena 1. 1872

Beograd, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Velikovec
expozitura v Skofjiloki

Akcijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Obvladuje vse bančne posle najkulantneje.